

Verslag Architectuurraad | 17-1-2019 |

Aanwezig: Olav Loite (VDOD, Topicus), Gerald Groot Roessink (DUO), Bram Gaakeer (OCW), Nynke de Boer (SURFnet), Remco de Boer en Bart den Dulk (Bureau Edustandaard / Kennisnet), , Bart Ratgers (CvTE), Dirk Linden (Kennisnet), Tom van Veen (SURFmarket), Brian Domnisse (Kennisnet, adviseur PO-Raad en VO-raad), Jacob Hop (saMBO-ICT, Aventus), Rimmer Hylkema (GEU, ThiemeMeulenhoff), Marc Fleischeuers, Henk Nijstad (Bureau Edustandaard/Kennisnet)

Afwezig m.k.: Arjan Aarnink (CITO), Daniel van Winsum (Hogeschool Utrecht). Verder afwezig: Edwin Verwoerd (KBBE, Iddink)

Alle hieronder genoemde presentaties staan op www.edustandaard.nl

1. Opening, mededelingen, notulen, agenda

Daniel van Winsum heeft gemeld dat hij structureel te weinig tijd heeft voor actieve deelname aan de Architectuurraad. Het HORA-architectenberaad vindt participatie dermate belangrijk dat er 2 nieuwe vertegenwoordigers bereid zijn gevonden om samen actieve deelname in te vullen: Marc Berenschot van Universiteit Twente (vanuit het WO) en Mark de Jong van INholland (vanuit het HO). Welkom!

Nynke de Boer (SURF) zal niet meer deelnemen, zij bedankt een ieder voor de prettige en inspirerende bijeenkomsten.

De voorgestelde agenda wordt overgenomen. De notulen van 4 oktober j.l. worden ongewijzigd vastgesteld.

Bart Ratgers meldt dat samen met OCW een visie op FACET voor de komende 5 jaar is ontwikkeld. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de markt het product (cq. de productonderdelen van) FACET zal overnemen. In de tussentijd zijn er diverse lijnen, waaronder die van standaardisatie en architectuur. Oa. is het CvTE op basis hiervan in gesprek met de uitgevers over het gebruik van QTI. Bart zegt toe het visiedocument te delen met de Architectuurraad.

Gerald meldt dat er een Europees traject is gestart dat voortborduurde op ESCO (European Skills, Competences, Qualifications and Occupations). Het doel is om een 'landschap' (stimuleren) te ontwikkelen van databases en registers van voor kwalificaties, van POVO t/m HO. Dit traject, waarbij Linked Data de onderliggende technologiekeuze is, past heel goed in de al ingezette lijnen van bijv. de HKS van SBB (herziene kwalificatiestructuur) en de opzet van RIO. De realisatie wordt verzorgd door CINOP, SBB, DUO en Kennisnet.

2. Presentatie resultaten REST-onderzoek; voorstel voor vervolg

Brian leidt in en Marc presenteert over het REST onderzoek: in hoeverre kan REST een alternatief zijn voor uitwisselingen via Edukoppeling.

Dirk Linden geeft aan dat de gekozen risico-gestuurde benadering werkt en de meest logische is; analoog aan de benadering van de BIV-classificaties. Startend vanuit de risico's: waar zitten de knelpunten die maatregelen vereisen en welke maatregelen zijn dan effectief en proportioneel. Er ontstaan architectuur patronen die best-practices opleveren hoe een standaard het beste kan worden toegepast. Remco de Boer merkt op dat die werkwijze met architectuur patronen ook werd herkend bij de ROSA-analyse van de ECK-implementatiescenario's (volgende bijeenkomst op de agenda).

edustandaard

Rimmer Hylkema geeft aan dat 'REST' feitelijk een defacto standaard is in de onderwijsketens voor PO en VO, want in de staande praktijk wordt deze breed gebruikt, ook voor privacy gevoelige uitwisselingen. De Architectuurraad roept op om te overwegen deze uitwisselingen ook onder te brengen in de ROSA cq. als standaard bij Edustandaard.

Het OSR zal nu op basis van REST en met ondertekende berichten gaan werken. Dit is een van de transactiepatronen die onderkend worden in het rapport. Het lijkt voldoende als de REST standaard voor beveiliging en adressering eerst voor deze toepassing wordt uitgewerkt.

Conclusies en besluiten:

De Architectuurraad concludeert dat het onderzoek laat zien dat REST een goed alternatief is voor SOAP ook voor uitwisselingen met hogere privacy eisen, en neemt de aanbevelingen over.

Actiepunt werkgroep Edukoppeling: opstellen een REST-profiel en voor te stellen als standaard. Daarbij dient te worden uitgegaan van de uitwissel scenario's waarvoor dit direct van meerwaarde is. Koppel deze scenario's terug aan de Architectuurraad.

Actiepunt Bureau Edustandaard: borgen dat er directe lijnen gaan komen met nationale API-strategie, zodat wederzijdse kruisbestuiving gegarandeerd is.

De Architectuurraad bedankt het onderzoeksteam (Tony Sloos en Jan Willem van Veen) voor het goede werk.

Actiepunt ketenpartijen die voor van oudsher bekende uitwisselprocessen gebruik maken van REST in het PO en VO: breng deze in bij de ROSA / Edustandaard.

3. Voorstel tot een nieuwe modulaire beheerstructuur (ondersteund door een referentiemodel) om afspraken voor gegevensuitwisselingen tbv toetsafnames ('UWLR processen') flexibel te beheren.

Brian Domnisse presenteert een projectvoorstel om te komen tot een modulaire architectuur voor de uitwisseling van enerzijds persoonsgegevens en anderzijds leer- cq toetsresultaten, uitwisselingen die ondersteunend zijn aan een toetsafname, een examen etc.. In de ochtend werd dit ook al gepresenteerd bij de werkgroep Uitwisseling Leerlinggegevens en Resultaten – en is daar zeer goed ontvangen. Belangrijke constatering is dat deze uitwisselingen los van elkaar kunnen worden geïmplementeerd in tal van contexten die qua wensen en invulling verschillen van elkaar. Om als beheerorganisatie effectief en efficiënt in te kunnen spelen op ondersteuningsvragen vanuit ontwikkelprojecten zonder dat die direct impact op elkaar hebben qua snelheid en invulling van die vragen, is een andere beheerstructuur nodig dan de huidige. Het idee dat de afspraak UWLR (een afspraak die een samenspel is van meerdere standaarden) als een soort van one-size-fits-all afspraak voor al die contexten ingezet kan worden (met slechts wat kleine aanpassingen) is niet houdbaar. De standaarden die in deze afspraak zijn opgenomen nu moeten ook separaat kunnen worden ingezet en/of vervangen kunnen worden voor andere als een context daarom vraagt. In het voorstel worden een aantal resultaten met daaraan gekoppelde acties geschetst die moet leiden tot de inrichting van betere randvoorwaarden voor het beheer leidend tot een adequate, passende ondersteuning van (door)ontwikkeling van afspraken die implementerende partijen met elkaar (willen) maken. Dat doen die partijen overigens in eigen projecten (bijv. Edu-k of in de context van de landelijke examens van het CvTE), Edustandaard is voor die implementaties en het maken van afspraken nooit de initiator, maar moet zorgen voor het inbrengen van

edustandaard

kennis, het helpen vastleggen van de afspraken conform transparante, voorspelbare condities en het bewaken en stimuleren van samenhang (taak van de architectuurraad) tussen de diverse afspraken (hergebruik!).

Jacob Hop verwoordt het belang dat nu ook duidelijk erkent wordt dat de UWLR-afspraken over meerdere standaarden gaat. Het is, terugkijkend, ook logisch dat deze modulariseringsslag moet worden gemaakt: UWLR is een historisch gegroeide 'geïntegreerde' afspraak die eigenlijk bestaat uit diverse verschillende standaarden op meerdere architectuurlagen - die voor specifieke processen succesvol is gebleken. Maar om volgende stappen te maken moet de governance en de onderliggende architectuur veel flexibeler worden opgezet. Hiervoor is draagvlak voor deze herinrichting middels een op te stellen referentiearchitectuur essentieel.

Bart Ratgers vindt het goed dat er breder gekeken wordt dan alleen naar de huidige transacties en dat mogelijk ook andere transacties met gegevensuitwisseling in scope zijn zoals de uitwisseling van planningsgegevens. Jacob merkt op dat in het mbo er ook nog mogelijke andere uitwisselingen in scope kunnen zijn bij examens bijv. de aanvraag van hulpmiddelen (voor dyslexie etc.).

Rimmer Hylkema vraagt zich af of transacties ook los van elkaar kunnen worden beschouwd en geïmplementeerd. Bijv. alleen uitwisseling Leerresultaten. Brian geeft aan dat dit nu juist een van de usecases is waarom we dit project willen gaan uitvoeren. Je moet bij het maken van een afspraak niet automatisch gebonden zijn aan het opnemen van alle standaarden die nu in de UWLR-afspraken zijn opgenomen is de gedachte, maar dat betekent wel dat we hiervoor voor het beheer en de ondersteuning wel de juiste randvoorwaarden moeten scheppen om dit te kunnen ondersteunen vanuit Edustandaard.

Besluiten & actiepunten:

De Architectuurraad is unaniem van oordeel dat de genoemde modularisering zeer welkom is om de impasses mbt. de UWLR-afspraken te doorbreken en veel meer verschillende toepassingen te kunnen gaan bedienen. Het leveren van input door de betrokken ketenpartijen, het valideren van de gemaakte keuzes en het verkrijgen van draagvlak voor de op te leveren producten is hierbij essentieel.

Gevraagd aan de Standaardisatieraad: Opdracht geven om het project uit te voeren en het organiseren van draagvlak voor deze aanpak bij m.n. de ketenpartijen die binnen Edu-K werken aan de ketenprocessen die in scope zijn.

Actie Brian: projectvoorstel rondsturen uiterlijk dinsdag 22-1; feedback moet uiterlijk donderdag 24-1 eind vd dag binnen zijn om mee te kunnen worden genomen richting de Standaardisatieraad van 31 januari 2019.

4. Plan van aanpak voor het opstellen van een onderwijsbreed afsprakenstelsel Toegang

Bram Gaakeer presenteert op hoofdlijnen het plan voor de ontwikkeling richting ketenoverstijgende architectuurkaders voor IAA; het doel is om op 31 januari, bij de volgende bijeenkomst van de Standaardisatieraad, akkoord te krijgen voor de start van fase 1.

Bij slide 4 (welke problemen lossen we hiermee op) schetst Bram het beeld: wil het onderwijs reactief zijn op (uiteindelijk vaak wettelijke) ontwikkelingen vanuit de Rijksoverheid? De Architectuurraad geeft unaniem aan dat het veel wenselijker is om hierin proactief te opereren: zelf het IAA-architectuurlandschap goed in kaart te hebben en de architectuurkaders goed op een rijtje. Zodat er bij overheidsbrede ontwikkelingen eerder kan worden meegedacht en de architectuur kan worden aangepast. Jacob Hop geeft zelfs aan dat je eigenlijk al wilt meedenken en input leveren bij het ontwikkelen van wetgeving op dit gebied. Hierdoor kunnen ketenprojecten en -voorzieningen toekomstvaste(re)

edustandaard

keuzes maken op IAA-gebied. En het is nu ook hoogste tijd om hierin te investeren gezien de naderende wetgeving vanuit de Wet Digitale Overheid en de trend tot aanscherpende kaders.

Er is discussie over verschillende termen en wat ze precies betekenen: toekomstbeeld toegang, afsprakenstelsel IAA, architectuurkaders IAA. De Architectuurraad blijft het dichtst bij haar rol als er architectuurkaders in de ROSA beschikbaar zijn waarmee ketenproject kunnen worden geadviseerd, waarmee investerende partijen meer zekerheid verkrijgen of hun IAA-investeringen ook op langere termijn blijven aansluiten bij het aanscherpende IAA-speelveld en waarmee de Architectuurraad ook kan vaststellen of ketenproject al dan niet conform de architectuurkaders IAA werken.

De Architectuurraad realiseert zich de delicate scheidslijn tussen het opstellen van (ketenoverstijgende) algemene principes, kaders en ontwerppatronen vs. de noodzaak van input en van draagvlak vanuit de dagelijkse praktijk van ketens en voorzieningen. De voorgestelde werkwijze is dat er zoveel mogelijk vanuit bestaande structuren ('de lijn' en vanuit bestaande ketentrajecten zoals Centraal aanmelden MBO) wordt meegewerkt in de voorgestelde werkgroepen: daar wordt immers op dagelijkse basis al nagedacht over IAA-aspecten en moeten opties worden afgewogen. Dat is ook de plek waar impact kan worden bepaald: essentieel voor de kwaliteit van en het draagvlak voor het toepassen van architectuurkaders. Daarnaast hebben partijen vanzelfsprekend de vrijheid om binnen ketens zelf te bepalen welke IAA-oplossingen worden gekozen.

Besluiten en acties:

De Architectuurraad stelt unaniem vast dat het de ambitie zou moeten zijn om vanuit Edustandaard voor het onderwijs op IAA-gebied pro-actief te werk te gaan als het gaat om kaders opstellen voor het maken van afspraken ten behoeve van Toegang. Daarvoor is het noodzakelijk om uiteindelijk de ROSA aan te vullen met architectuurkaders IAA. De route zoals beschreven in het Plan van Aanpak Toegang – gedragen door alle gesproken ketenpartijen – wordt daartoe omarmd.

De Architectuurraad is ook van mening dat de inrichting van het eigenaarschap hiervan zoals beschreven in het plan, goed werkbaar is:

- Vanuit Edustandaard komt het overzicht & inzicht, de structuur en de kaders.
- Essentieel is dat de input en de review komt vanuit de lijn zelf en/of uit projecten, dus vanuit de dagelijkse praktijk.
- Ketens worden uitgenodigd om zelf een toekomstbeeld op te stellen binnen hun domein, aansluitend bij de ketenoverstijgende kaders.
- De concrete invulling van IAA in de ketens is ook aan de betreffende partijen zelf.

Tevens wordt vastgesteld dat de tijd hiervoor nu ook rijp is om dit gezamenlijk vanuit Edustandaard op te pakken.

De Architectuurraad roept de Standaardisatieraad op om dit PvA van start te laten gaan en bestuurlijk draagvlak hiervoor te organiseren in de onderwijsketens waarin de leden opereren.

Actie Bram: presentatie en toelichting verder aanscherpen en inkorten, zodat de essentie op de juiste manier wordt voorgeschoteld op 31 januari aan de Standaardisatieraad. Hiervoor is het goed dat ook Chris Zintel als secretaris van de Standaardisatieraad bij de voorbereiding wordt betrokken.

5. ROSA-scan Centraal aanmelden MBO

Erik Jongepier, projectleider, namens saMBO-ICT, schetst het proces en de contouren van het Programma van Eisen voor dit nieuwe ketentrajec voor het MBO. Hij geeft aan dat de ROSA-scan als heel waardevol wordt ervaren en dat de timing ook prima was, waardoor direct in een nieuwe versie al een aantal verbeteringen zijn meegenomen. Remco de Boer neemt het voorbereide advies van de ROSA-scan door met de aanwezigen.

6. Nieuwe versies: Edukoppeling 1.3; DTDL v.2.2; UWLR 2.2.1

De Architectuurraad heeft kennis genomen van de onderliggende memo's.

Rimmer Hylkema geeft aan dat de keuze voor TLS 1.2 of hoger in de standaard een hele lastige is: binnen zijn eigen organisatie heeft men bijv. nog onverminderd te maken met lagere versies voor andere processen, en hoewel het niet verplicht is deze nieuwe versie direct te implementeren, gaat er wel een druk vanuit.

Voor de Architectuurraad geeft dit aan hoe belangrijk het is om inzicht te hebben in de impact van nieuwe versies op de dagelijkse praktijk. Alleen dan kan een afgewogen en compleet oordeel worden gegeven mbt. wijzigingen in een standaard.

Besluit:

De Architectuurraad neemt het voorbereide advies van de ROSA-scan unaniem en zonder wijzigingen over.

7. Backlog ROSA

Remco de Boer stuurt per mail een update over de status van enkele backlog items (zie ook de ROSA daarvoor).

8. WVTTK en sluiting

Sluiting om 16:30 uur door de voorzitter.

**Volgende bijeenkomst: donderdag 11 april 2019, 13:30 – 16:30 uur
(lunch vanaf 12:45 uur).**

Overige vergaderdata 2019: 10 oktober (zie agenda-uitnodigingen hiervoor).